

नगर प्रमुख श्री नागेन्द्र प्रसाद यादवले मलंगवा
नगरपालिकाको दशौं नगर सभा अधिवेशनमा
प्रस्तुत गर्नु भएको नीति तथा कार्यक्रम

आ.व. २०८०।०८१

मलंगवा नगरपालिका

मधेश प्रदेश, सर्लाही, नेपाल

२०८० असार १०

उप प्रमुख, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत तथा नगरसभा सदस्यज्यूहरू

- १ मलंगवा नगरपालिकाका उपप्रमुख, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, नगर सभाका सदस्यहरू र उपस्थित सबैलाई यस नगरपालिकाको दशौं नगर सभामा हार्दिक स्वागत गर्दछु।
- २ मलंगवा नगरपालिकाको चौथोपटक नेतृत्व गरी आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को नीति तथा कार्यक्रम यस गरिमामय नगर सभाको बैठकमा प्रस्तुत गर्न पाउँदा मलाई अत्यन्त खुशी लागेको छ। यस महत्वपूर्ण अवसरमा देशको आमुल परिवर्तनका लागि विभिन्न समयमा भएका आन्दोलनमा जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने वीर सहिदहरू प्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दछु। साथै नगरपालिकाको हितप्रति प्रतिबद्ध आम नगरवासीप्रति आभार व्यक्त गर्दछु।
- ३ नेपालको संबिधान एवम्, संघीय, प्रदेश र स्थानीय कानूनद्वारा प्रदत्त हक अधिकारको प्रचलन गर्न र कानूनद्वारा निर्देशित काम, कर्तव्य, अधिकार र दायित्व निर्वाह गर्दै मधेश प्रदेशअन्तर्गत सर्लाही जिल्लाको सदरमुकाम मलंगवा नगरपालिकाको सुधार, विकास र समृद्धिका लागि हामी प्रतिबद्ध छौं।
- ४ नगरपालिकाबाट सरल र सहज तरिकाले सेवा पाउनु पर्ने सेवाग्राहीको हकलाई सुनिश्चित गर्न आवश्यक छ। सिमित स्रोत साधन, कमजोर संस्थागत क्षमता एवम् विकासको तीव्र गति र जनताको बढ्दो आकांक्षाबीच सन्तुलन मिलाएर गर्व गर्न लायक नगरपालिका बनाउने कार्य निकै चुनौतिपूर्ण छ। त्यसैले दीर्घकालीन

योजनामा आधारित विकासका साथै जनसेवामा आधारित कार्यक्रमहरू गर्दै सुशासन र नवप्रवर्तनका काममा हामी केन्द्रित छौं।

- ५ सुन्दर, स्वच्छ, सफा र हरियालीयुक्त पर्यावरण विकास गरी मलंगवालाई बस्न योग्य सहर बनाउने हाम्रो उद्देश्य रहेको छ । आन्तरिक सुशासन तथा सवल र मितव्ययी प्रशासनको विकासबाट मात्र हाम्रा अपेक्षा, नीति तथा कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुन सक्दछ ।
- ६ यस नीति तथा कार्यक्रममा जनतासँग प्रत्यक्ष सरोकार रहने क्षेत्रका साथै नागरिक सचेतना अभिवृद्धि गर्ने शिक्षा, स्वास्थ्य, रोजगारी, उद्यमशीलता र सामाजिक विकासमा बढी जोड दिइएको छ।
- ८ नागरिकहरूलाई स्वरोजगारीका विभिन्न अवसरहरू सिर्जना गरी नगरपालिकामै टिकाउन, कृषि, माछापालन, पशुपालनका साथै सेवामूलक व्यवसाय क्षेत्रका साथै उद्यमशीलता विकास गरी समग्र नगरपालिकाको आर्थिक विकासमा योगदान गर्न सबैको प्रयास अपरिहार्य छ ।
- ९ स्थानीय तहको निर्वाचनबाट निर्वाचित हामी जनप्रतिनिधिहरूले जिम्मेवारी बहन गरेको एक वर्ष पुरा भैसकेको छ। यस अवधिमा मलंगवाबासी जनताको हितलाई ध्यानमा राखेर हामीले निरन्तर काम गर्दै आएका छौं। दोस्रो बर्षको यस नीति तथा कार्यक्रममा शिक्षा, स्वास्थ्य, विकास निर्माण, सरसफाइ, खेलकुद, सम्पदा संरक्षण लगायतका क्षेत्रमा बजेट विनियोजन गरिनेछ । विगतको अनुभवबाट शिक्षा ग्रहण गर्दै आगामी आर्थिक बर्षमा मलंगवा नगरपालिकाको समग्र स्तरोन्नतिमा जुट्ने हामी सबैको संकल्प रहेको छ ।

१० अब म आर्थिक वर्ष २०८०।०८१ का लागि मलंगवा नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दछु ।

नगरसभा सदस्यज्यूहरू

क. आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को नीति तथा कार्यक्रमको समीक्षा

- १) मलंगवा नगरपालिकाको आगामी ५ वर्षका लागि आवधिक योजना तयार भएको छ । नगरपालिकाको लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको रणनीति बनेको छ । यसका साथै ३ वर्षे राजस्व सुधार कार्ययोजना तयार गरिएको छ ।
- २) नगरपालिका र रेडियो नेपाल बर्दिबास बीच सम्झौता भई मासिक रूपमा हाम्रो मलंगवा प्यारो मलंगवा कार्यक्रम प्रसारण प्रारम्भ गरिएको छ । हालसम्म यसको ६ अङ्क प्रसारण भैसकेको छ ।
- ३) नगरपालिकाको आफ्नै नगरगान र प्रतीक चिन्ह (लोगो) निर्माण गरी लागु गरिएको छ ।
- ४) नेपाल सरकार, संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाइ जनकपुरबाट निर्माण गरिएको मलंगवा बसपार्कलाई कानुन बनाएर सञ्चालनमा ल्याइएको छ ।
- ५) नगरपालिकाको सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण गर्ने काम सम्पन्न भएको छ ।

- ६) भूउपयोग ऐन, २०७६ अनुसार स्थानीय तह भूउपयोग परिषद गठन गरी परामर्श सेवाबाट जग्गा वर्गीकरण कार्य सम्पन्न भई कित्ताकाट फुकुवा गरिएको छ ।
- ७) नगरमा लामखुट्टे विरुद्धको विषादी छर्किने र शीतलहरका समयमा चोक चोकमा आगो बाल्ने कार्य भएको छ ।
- ८) मुख्य बजारभित्र चुनौतिपूर्ण रहेको सडक विस्तार कार्यलाई १५ मिटर चौडाइ कायम गरी सघन शहरी विकास कार्यक्रम संघीय आयोजना कार्यान्वयन इकाइ जनकपुरबाट निर्माण कार्य सम्पन्न हुने अवस्थामा आइ पुगेको छ । यसका साथै नगरका अन्य स्थानमा सडक मापदण्डअनुसार सडक विस्तार गरी स्तरोन्नति गर्ने कार्य भैरहेको छ ।
- ९) यो आर्थिक वर्षमा आर्थिक ऐन, विनियोजन ऐनका साथै विद्यालय शिक्षा व्यवस्थापन कार्यविधि, कन्टिनजेन्सी रकम खर्च सम्बन्धी कार्यविधि, आप्रवासन व्यवस्थापन कार्यविधि, वेवारिसे शिशु व्यवस्थापन कार्यविधि र मलंगवा बसपार्क व्यवस्थापन कार्यविधिहरू स्वीकृत गरी लागू गरिएको छ ।
- १०) नगरपालिकाको ३६ औं स्थापना दिवसका अवसरमा नगर विकास चिन्तनमा केन्द्रित रही उच्चस्तरको अन्तरक्रिया गरिएको छ ।
- ११) नगरपालिकाबाट हुने सेवा प्रवाहमा सहजता ल्याउन मलंगवा स्मारिका, २०७९ प्रकाशन गरिएको छ । साथै २०८० सालको नगरस्तरीय वार्षिक कार्य पात्रो (क्यालेण्डर) प्रकाशन गरी लागू गरिएको छ ।

- १२) नगरपालिकाका गतिविधिहरूको स्वतः प्रकाशन तयार गरी वेभसाइट मार्फत सार्वजनिक गर्न थालिएको छ ।
- १३) जन स्वास्थ्यमा सुधार गर्न आँखा शिविर, मुटु रोग परीक्षण शिविर र परिवार नियोजन शिविरहरू सञ्चालन गरिएको छ ।
- १४) नगरपालिकाका विभिन्न ३९ स्थानबाट नमुना सङ्कलन गरी भूमिगत पानी परीक्षण सम्पन्न भएको छ । यसको प्रतिवेदन वेभसाइटमा हेर्न सकिन्छ ।
- १५) विकासका अधूरा काम पूरा गर्ने र साँगासाँगा नयाँ योजनाहरू कार्यान्वयन गरिदछन् ।
- १६) शिक्षा क्षेत्रमा सुधारका कार्यहरू प्रारम्भ गरिएको छ । विद्यार्थी सङ्ख्याको स्थलगत सत्यापन गरी शिक्षक दरवन्दी मिलान गरिएको छ ।
- १७) आधारभूत तह कक्षा ८ को नगरस्तरीय परीक्षा, २०७९ सञ्चालन गरी नेपाली, अंग्रेजी र गणित विषयको उत्तर पुस्तिका नगरपालिकामा नै संकलन र परीक्षण गरी नतिजा प्रकाशन गरिएको छ । आधारभूत तह कक्षा ८ को परीक्षामा ग्रेड वृद्धि परीक्षा सञ्चालन गरी वैशाख १५ गते भित्रमा नतिजा प्रकाशन गरिएको ।
- १८) विद्यालयमा शैक्षिक सुधारका लागि २०७९ चैत्र ३० गते २७ बुँदे परिपत्र गरिएको छ । यसमा कक्षागत तथा विषयगत रूपमा कम्तीमा ५ प्रतिशत स्तर वृद्धि गर्ने लक्ष्य राखेर योजना बनाइ काम गर्नुपर्ने लगायतका विषयहरू रहेका छन् ।
- १९) नगरपालिकाबाट वर्तमान पदाधिकारीले सपथ ग्रहण गरी पदबहाली गरेको २०७९ जेठ ११ गतेदेखि २०८० जेठ १०

गतेसम्म भए गरिएका गतिविधि र कार्यहरूको सङ्क्षिप्त विवरण समेटिएको पुस्तिका प्रकाशन गरी वितरण गरिएको छ ।

- २०) २०८० जेठ ११ गते नागरिक प्रतिवेदन र वहिर्गमन अभिमत अध्ययन प्रतिवेदन सहित सार्वजनिक सुनुवाइ कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ ।
- २१) न्यायिक समितिमा कुल ९६ ओटा मुद्दा दर्ता भएकामा हालसम्म ४४ ओटा मुद्दाको फैसला भएको छ ।
- २२) १२ औँटै वडाहरूबाट वडास्तरमा विकास निर्माण, राहत सहयोग, एवम् सामाजिक तथा सचेतनामूलक कार्यहरू गरिएको छ ।
- २३) नगरपालिकालाई जनतामा समर्पित संस्थाका रूपमा स्थापित गर्ने हाम्रो प्रयास रहेको छ । यी सबै कामका लागि 'हाम्रो नीति र नियतमा इमान्दारिता र निरन्तरता साथै हाम्रो होइन राम्रो हुनुपर्छ' भन्ने मेरो मान्यता रही आएको छ ।

नगरसभा सदस्यज्यूहरू

ख. आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को नीति तथा कार्यक्रम

१ शिक्षा युवा तथा खेलकुद :

- १ मलंगवा नगरपालिकामा गुणस्तरीय शिक्षा प्रदान गर्न विद्यालयहरूको भौतिक, शैक्षिक तथा व्यवस्थापकीय सुधार गरिने छ ।

- २ मलंगवा नगरपालिकालाई वि सं २०८० भित्रमा 'साक्षर मलंगवा' घोषणा गरिने छ । यसका साथै निरन्तर शिक्षा तथा बुहारी शिक्षा छात्रवृत्ति कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- ३ नगरपालिकाको उपयुक्त स्थानमा आधुनिक र स्तरीय नगर पुस्तकालय स्थापना गर्ने साथै कम्तीमा माध्यमिक विद्यालयहरूमा इन्टरनेटसहित इ लाइब्रेरीका रूपमा पुस्तकालयहरूको सुदृढ गरिने छ ।
- ४ सबै विद्यालयहरूमा सम्भव भएसम्म विद्यालय फूलबारी र वृक्षारोपण कार्यक्रम सहित हरित वातावरण उन्मुख गरिने छ ।
- ५ मेयरसँग बालबालिका कार्यक्रम, नगरस्तरीय मेयर कप हाजिरी जवाफ तथा अतिरिक्त क्रियाकलापहरू, विद्यार्थीहरूलाई विद्यालय देखि घरसम्म करेसाबारी कार्यक्रममा अभिप्रेरित गरिने छ ।
- ६ शैक्षिक वर्ष २०८० देखि कक्षा १ मा स्थानीय भाषा बज्जिकाको पठनपाठन प्रारम्भ गरिएको छ । आगामी वर्ष कक्षा २ सम्म यसको विस्तार गरिने छ । यसका लागि शिक्षक तालिमको प्रवन्ध गरिने छ । साथै स्थानीय आवश्यकता तथा मलंगवाको इतिहास, भुगोल, संस्कृति र सम्पदा जस्ता विषयको महत्वबोध गर्ने गरी स्थानीय पाठ्यक्रम तर्जुमा गरी क्रमशः लागु गरिने छ ।
- ७ समुदायमा धार्मिक, सांस्कृतिक र नैतिक शिक्षा प्रवर्धन गर्न मदरसा शिक्षाका साथै गुरुकुल शिक्षालाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
- ८ कृषि, इन्जीनियरिङ वा चिकीत्सा शिक्षा विषयमा उच्च शिक्षा हासिल गर्न चाहने अति विपन्न परिवारका ६ जना योग्य विद्यार्थीलाई

- शैक्षिक प्रमाण-पत्र धितोमा लिई रु ५००,००० सम्म सहूलियत ब्याजदरमा ऋण दिने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- ९ विद्यालयमा सूचना प्रविधिमा आधारित शिक्षाको प्रवर्धन गरिने छ । साथै विद्यालय शिक्षामा एकीकृत शिक्षा व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको अधिकतम उपयोग गरी शैक्षिक तथ्याङ्कको अध्यावधिक गरिने छ ।
 - १० नगरपालिका भित्र रहेका विद्यालयमा कार्यरत शिक्षकहरूलाई कम्तीमा नेपाली, विज्ञान, गणित विषयमा तालिमको प्रबन्ध गरिने छ ।
 - ११ सबै सामुदायिक विद्यालयमा निःशुल्क सेनिटरी प्याड उपलब्ध गराउने तथा प्याड व्यवस्थापन कार्यलाई निरन्तरता दिई अझ प्रभावकारी बनाइने छ । साथै आइरन चक्कि र फोलिक एसिड वितरणमा निरन्तरता दिइने छ ।
 - १२ सामुदायिक विद्यालयमा प्रारम्भिक बालविकास कक्षा देखि कक्षा ६ सम्म प्रदान गरिँदै आएको दिवा खाजा कार्यक्रमलाई स्थानीय उत्पादन र कृषक समूहसँग समेत जोड्दै नियमित र प्रभावकारी बनाइने छ ।
 - १३ प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रका सहजकर्ता शिक्षकहरूलाई कम्तीमा ५ दिने आधारभूत सामग्री विकास तालिम प्रदान गरी बालमैत्री सामग्रीसहित उचित सिकाइ वातावरण व्यवस्थापन गरिने छ ।
 - १४ सामुदायिक विद्यालयका सबै शिक्षकहरूलाई दैनिक अध्यापन योजना र उपलब्धी अभिलेखन गर्न शिक्षक डाइरी उपलब्ध गराईने छ ।

- १५ कक्षा ८ जस्तै कक्षा ५ को पनि नगरस्तरीय परीक्षा सञ्चालन गरिने छ ।
- १६ नगरपालिकामा खेलकुद रंगशाला र कभर्ड हलको व्यवस्था गरिने छ ।
- १७ मलंगवा नगरपालिकाको पहिचान कायम हुने गरी कुस्ती खेलको सम्भावना खोजी गरिने छ । साथै भलिबल, फुटबल, क्रिकेट, बक्सिङ लगायतका खेलमा विभिन्न स्तरमा प्रतियोगिता आयोजना गरिने छ ।

२ स्वास्थ्य क्षेत्रको सुदृढीकरण

- १८ नगरको स्वास्थ्य समस्या दीर्घकालिन रूपमा समाधान गर्दै, जनताको आधारभुत स्वास्थ्य आवश्यकता सुनिश्चित गर्न तथा स्वास्थ्य क्षेत्रलाई मार्गदर्शन गर्दै दिगो विकास लक्ष्य प्राप्तिका लागि नगरपालिकाको स्वास्थ्य सम्बन्धी कानून तथा स्वास्थ्य नीति तर्जुमा गरी लागु गरिने छ ।
- १९ स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रदान गरिने सेवाको गुणस्तर सुधार गर्न, स्वास्थ्य संस्था संचालन तथा व्यवस्थापन समितिहरू सशक्त बनाउने तथा नियमित अनुगमन गरी संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गरिने छ ।
- २० मलंगवा नगरपालिकामा रहेका १० वटा स्वास्थ्य केन्द्रहरू मार्फत प्रदान गरिदै आएको सेवालार्ई थप प्रभावकारी बनाइने छ । स्वास्थ्य सचेतना बढाउन तथा बिरामीहरूको पहिचान र उपचारमा पहुँच बढाइने छ ।

- २१ नागरिकको स्वास्थ्य अधिकार सुनिश्चित गर्न संघ र प्रदेशसँग समन्वय गरी स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रम विस्तार गरिने छ ।
- २२ खोप कार्यक्रमलाई नियमित, गुणस्तरीय र उपलब्धीमुलक बनाउँदै पाँच वर्ष मुनिका बालबालिका तथा मातृशिशु स्वास्थ्यमा सुधार गरी पूर्ण खोपयुक्त नगरपालिका घोषणा गर्ने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिने छ ।
- २३ क्यान्सर, मृगौला प्रत्यारोपण, मुटुको शल्यकृया तथा मस्तिष्कघात जस्ता कडा रोग लागेका विमारीलाई प्रतिव्यति रु ५००० का दरले नियमित रूपमा उपचार रकम प्रदान गरिने छ ।
- २४ आगामी वर्ष कम्तीमा आँखा शिविर, मुटु रोग शिविर, परिवार नियोजन शिविर, नाक कान घाँटीको परीक्षण शिविर सञ्चालन गरिने छ ।
- २५ महिला प्रजनन स्वास्थ्य रूग्णताको पहिचान गरी अति सङ्क्रमित विमारीका लागि उपचारको प्रवन्ध मिलाइने छ।
- २६ १२ वटै वडामा कार्यरत महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविकाको सेवा पुनरावलोकन गरी जिम्मेवारीलाई अझ व्यवस्थित गरिने छ । साथै महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविकाहरूलाई प्रोत्साहन सहित परिचालन गरिने छ ।
- २७ नगरबासीको शारीरिक, सामाजिक तथा मानसिक स्वास्थ्य प्रवर्धन गर्न खुला व्यायामशालाको सम्भाव्यता अध्ययन गरिने छ ।
- २८ पोषणमैत्री स्थानीय शासन प्रवर्धन गर्दै लगिने छ ।

३ कृषि, पशुपक्षी तथा मत्स्य विकास

- २९ कृषि पेशा प्रति आकर्षण बढाउन खेतमा नै सामुहिक धान रोप्ने र सफल कृषक वा कृषक समूहलाई सम्मान समेत गर्ने गरी यसै वर्षदेखि असार १५ गते धान दिवस आयोजना गर्न प्रारम्भ गरिने छ ।
- ३० किसानहरूको हित र उत्पादन बढाउन लागि समय मै मलखाद तथा विउ वितरणको प्रवन्ध मिलाइने छ। साथै माटो परीक्षण एवम् कम्पोष्ट मल उत्पादन र वितरणको उचित व्यवस्था मिलाइने छ ।
- ३१ मलंगवा नगरपालिकाका ग्रामीण क्षेत्रमा एक घर एक करेसाबारी कार्यक्रम लागु गरिने छ। विषादी रहित खेती गर्न कृषक समूहसँग सहकार्य गरिने छ ।
- ३२ किसानहरूबाट उत्पादित मौसम अनुसार तरकारी खेती गर्ने, विक्री वितरणको प्रवन्ध गर्ने नीति लिइने छ । खाद्यान्न, तरकारी र फलफूलको शीत भण्डारणको व्यवस्था गर्न ध्यान दिइने छ ।
- ३३ नगरपालिकामा माछापालन, वाखा पालन, गाई भैसीपालन, कुखुरा तथा हाँस पालनलाई व्यावसायिक र निर्यातजन्य बनाउन जोड दिइने छ । ग्रामीण क्षेत्रमा एक घर एक पशु र एक पंक्षी भन्ने नीति लिई कार्यान्वयन गरिने छ ।
- ३४ सडकमा सुँगुर छाडा छोड्ने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्दै सुगुर पालनलाई व्यवस्थित गर्न उपयुक्त स्थानको खोजी गरिने छ ।

- ३५ मुख्य रूपमा कृषि र पशुपालन व्यवसाय प्रवर्धनमा महिला तथा आर्थिक रूपले विपन्न परिवारलाई स्वरोजगार र उद्यमी बनाउने नीति लिइने छ ।
- ३६ कृषि प्रदर्शनी आयोजना गर्ने तथा कृषि विकास बारेमा कृषकहरूलाई अवलोकन भ्रमणको प्रवन्ध मिलाउँदै लगिने छ ।
- ३७ नगरपालिका भित्रका नहर र कुलोहरूको अतिक्रमण हटाइ व्यवस्थित संरक्षण, सरसफाइ र प्रयोग गरिने छ ।

४ भौतिक विकास निर्माण

- ३८ मलंगवा नगरपालिका क्षेत्रमा सडक तथा नाला निर्माणका अधुरा योजनाहरू पूरा गरिने छ । साथै आवश्यक स्थानमा नयाँ योजनाहरू सञ्चानमा ल्याइने छ ।
- ३९ पूर्वाधार निर्माण गर्दा महिलामैत्री, बालमैत्री तथा अपाङ्गतामैत्री संरचना निर्माण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ४० नगर क्षेत्रमा सार्वजनिक शौचालयहरू निर्माण गरिने छ । साथै इनार, कुवा, पोखरी जस्ता पानीको दिगो स्रोत व्यवस्थापन गरिने छ ।
- ४१ नगर क्षेत्रमा सुविधासम्पन्न र आधुनिक सपिड मल निर्माण गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरिने छ ।
- ४२ मलंगवा नगरपालिकाका विकास निर्माण कार्यहरूको स्थानीय जनताको सहभागितामा गुणस्तरीय र कम लागतमा निर्माण

- सम्पन्न गर्न उपभोक्ता समिति र अमानतबाट निर्माण गर्ने नीति लिइने छ
- ४३ जनसागर बजारमा बालउद्यान निर्माण गर्न सम्भाव्यता अध्ययन गरिने छ ।
- ४४ विद्युत प्राधिकरण, दुर संचार र केबल नेटवर्कका जथाभावि रहेका तार र लडाहरूको व्यवस्थापन गरी नगरको सुरक्षा र सौन्दर्यमा अभिवृद्धि गरिने छ ।
- ४५ मलंगवा नगरपालिकाको निर्माणाधिन प्रशासनिक भवन निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।
- ४६ नगरपालिकाका सबै वडा कार्यालयहरूमा सडक सञ्जाल विस्तार गरिने छ । साथै यसै वर्ष बाहिरी चक्रपथको सम्भाव्यता अध्ययन गरिने छ ।
- ४७ नगरको पहिचान दिने, रोजगारी र स्वरोजगारी बढाउने, स्थानीय स्रोत साधनको अधिकतम प्रयोग गर्ने योजना तथा कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिइने छ । यसबाट समावेशी विकास सामाजिक विकास र गरिबी न्यूनीकरणमा योगदान गर्ने अपेक्षा गरेको छु ।
- ४८ नगर क्षेत्रका सार्वजनिक जग्गालाई वडा समिति, टोल विकास संस्थाको समेत सहभागितामा संरक्षण र सम्बर्धन गरी उपयोग गरिने छ ।
- ४९ कलेज, प्राविधिक शिक्षालय, वडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी तथा सामुदायिक विद्यालयहरूको भौतिक स्तर वृद्धि गर्दै लगिने छ ।

- ५० नगरस्तरीय योजनाका साथै वडा वडाबाट विकास निर्माणका कार्यहरु अघि बढाउन वडास्तरबाटै सम्पन्न गर्न सकिने गरी विगत वर्षहरुमा झैँ वडागत बजेटको व्यवस्था गरिने छ।
- ५१ चालु आ व ०८०।८१ देखि नगरपालिकाको ५ वर्षे आवधिक योजना लागु गरिने छ । आगामी दिनमा तर्जुमा गरिने वार्षिक योजना तथा कार्यक्रमहरु आवधिक योजनासँग आवद्ध गरी कार्यान्वयन गरिने छ ।
- ५२ नगरपालिकामा रहेका सार्वजनिक जग्गा, पोखरी, सम्पदा, धार्मिक मठ, मन्दिर, धर्मशाला मस्जिद, मदरसा, अतिथीगृह, कब्रस्थान स्मसानघाट नदि किनाराको जग्गा समेत खोजी गरी संरक्षण गरिने छ ।

५ संस्कृति तथा पर्यटन विकास

- ५३ सांस्कृतिक सम्पदाहरुको संरक्षण र संवर्धन गर्ने कार्यलाई पर्यटन विकाससँग जोडिने छ ।
- ५४ मलंगबाबा, झिलमिलयामाई, बौधिदेवीमाई, राजदेवी मन्दिर कृष्णमन्दिर राधाकृष्ण मन्दिर जिलानिया मस्जिद लगायत धार्मिक स्थल र मेलाहरुलाई थप व्यवस्थित र व्यापक प्रचार प्रसार गरी धार्मिक पर्यटन विकास गरिने छ ।
- ५५ नेपाल सरकार लागि सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय, हुलाक सेवा विभागको सम्बन्धित निकायबाट मलंगबाबा मजारको तस्वीर अंकित हुलाक टिकट प्रकाशनका गराउन पहल गरिने छ ।

- ५६ मलंगवामा रहेको नेपाल मिथिला प्रज्ञा प्रतिष्ठानलाई भाषा, कला, सस्कृति, दर्शन तथा इतिहासका क्षेत्रमा काम गर्न नगरपालिकाको एक स्वायत्त अंगका रूपमा पुनसंरचना गरिने छ ।
- ५७ मलंगवाको मौलिक उत्पादनको ब्राण्ड तयार गर्ने उद्योग व्यवसायलाई थप प्रोत्साहित गरिने छ ।

६ सामाजिक सुरक्षा र विपद व्यवस्थापन

- ५८ जेष्ठ नागरिक सामाजिक सुरक्षा भत्ता लगायतका सुविधालाई बैकिङ प्रणालीमार्फत वितरण गर्ने व्यवस्थालाई अझ सहज र व्यवस्थित गरिने छ ।
- ५९ राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पन्जिकरण विभागको आयोजना तथा मलंगवा नगरपालिकाको समन्वय र सहजीकरणमा सबै नागरिकको विवरण राष्ट्रिय परिचयपत्र प्रणालीमा आवद्ध गरिने छ ।
- ६० घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमलाई पूर्ण रूपमा विद्युतीय प्रणालीमा आवद्ध गरिने छ ।
- ६१ जेष्ठ नागरिकका लागि जेष्ठ नागरिक हेरचाह कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ। यस कार्यक्रम अन्तर्गत ८४ बर्ष पुगेका जेष्ठ नागरिकहरूको घरमा पुगी दिर्घायुको कामनासहित सम्मान गर्ने र निशुल्क स्वास्थ्य परीक्षण गरी उपचार गर्ने जस्ता कार्य विस्तार गरिने छ ।
- ६२ नागरिकलाई विपद्जोखिमबाट जोगाउन विपद् जोखिम न्यूनीकरण, जलवायु परिवर्तनका प्रभाव न्यूनीकरण गर्न विभिन्न योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

६३ स्थानीय तथा वडास्तरका विपद्जोखिम समितिहरु गठन गरी विपद्मा आपतकालीन उद्धार क्षमता विकास तालिमसहित जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसँगको समन्वयमा अत्यावश्यक सामग्रीहरुको व्यवस्था गरिनेछ ।

७ सूचना तथा सञ्चार प्रविधि

६४ नगरपालिकाको वेबसाईट, ईमेल र फेसबुक नियमित रूपमा रुजु र अपडेट गरिने छ । डिजिटल डिस्प्ले मार्फत अत्यावश्यक सूचना सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।

६५ नगरपालिकामा रहेका अभिलेखलाई विद्युतीय प्रणालीबाट अभिलेखन गरिने छ । साथै अनलाइन नक्सापास लगायत सेवा प्रवाहमा विद्युतीय प्रविधि अवलम्बन गरिने छ ।

६६ नगरपालिकामा स्वच्छ पत्रकारिता र सूचना प्रवाहको वातावरण सिर्जना गर्न सञ्चार क्षेत्रसँग सहकार्य र साझेदारी गरिने छ ।

८ शहरको सौन्दर्यीकरण र बजार अनुगमन

६७ बजारमा वेचविखन गर्न राखिएका उपभोग्य वस्तुहरुको मूल्यसूची, गुणस्तर, तयारी मिति र सुरक्षित भण्डारण लगायतका विषयमा नगरपालिकाले अनुगमन टोली गठन गरी बजार अनुगमन कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ । अनुचित कार्य गरेको पाइएमा दण्ड जरिवाना समेत गरी नियमन गरिने छ ।

- ६८ निर्माण सम्पन्न भएका सडकहरूमा चौपाया बाँध्ने, निर्माण सामग्री राखेर अस्तव्यस्त बनाउने प्रवृत्तिमा सडक अनुगमन गरी रोक लगाइने छ ।
- ६९ सडक बत्ती सिसि क्यामेरा जडान गर्न तथा सडकका नालीको संरक्षण र नियमित सरसफाइको व्यवस्थापन गर्न स्थानीय टोल समुदायसँग सहकार्य गरिने छ ।
- ७० मलंगवा नगरक्षेत्र भित्र पर्ने हाइटेन्सन र पुरानो पोल र तारको व्यवस्थापनका साथै नयाँ निर्माण भएका वस्तीमा विद्युत सुविधा विस्तार गरिने छ ।
- ७१ आधुनिक प्रणालीबाट सबै वडामा घरहरूको घर नम्बर कायम गरिने छ साथै टोल, सडक र चोकको नामाकरण गरिने छ
- ७२ नगरपालिकालाई मात्र वित्तीय भार पर्ने गरी फोहरमैला व्यवस्थानमा चलिआएको अभ्यासमा सुधार गरी नगरबासीको समेत साझेदारी रहने प्रवन्ध मिलाइने छ । यसमा घर घरबाटै कुहिने र नकुहिने फोहोर अलग गर्ने र कम्पोष्ट मल बनाई प्रयोग गरी फोहोरलाई पनि आम्दानीको स्रोत बनाउन पहल गरिने छ ।
- ७३ नगर क्षेत्रमा वातावरणीय सुधार र सफाइमा निरन्तरता दिइनेछ । नगर क्षेत्र भित्रका सडक पेटि र खुला स्थानमा वृक्षारोपण गरी हरियाली व्यवस्थापन समेत गरिनेछ।
- ७४ भुस्याहा कुकुर तथा छाडा चौपाया नियन्त्रणको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।

- ७५ व्यवस्थित शहर निर्माणका लागि भवन मापदण्ड कडाइका साथ लागु गरिने छ । नक्शापास नगरी आवासीय भवन तथा अन्य संरचना निर्माण गर्ने कार्य बन्द गरिने छ । यस पूर्व निर्माण भएका आवासीय भवन तथा अन्य संरचनाको निर्माण सम्पन्न प्रमाणपत्र लिन बढीमा ६ महिना समय उपलब्ध गराइने छ ।
- ७६ विपन्न र दलित समुदायका लागि उपयुक्त स्थानमा व्यवस्थित मेयर आवास कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- ७७ नेपाल भारत अन्तर्राष्ट्रिय सिमाको भन्सार खण्डमा नेपालको राष्ट्रिय झण्डा फहराइने छ । साथै विभिन्न अन्तर स्थानीय सिमामा आकर्षक स्वागत द्वारहरुको निर्माण गरिने छ ।

९ महिला, बालबालिका तथा समाजिक समावेशीकरण

- ७८ नगरपालिकाको लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरणको रणनीति, २०८० स्वीकृत गरी लागु गरिने छ ।
- ७९ महिला, बालबालिका, दलित एवम् यौनिक तथा लैङ्गिक अल्पसङ्ख्यक समुदायको मौलिक हक, अधिकार सुनिश्चित गर्न आवश्यक कदम चालिने छ ।
- ८० घरेलु हिंसामुक्त नगरपालिका, महिला हिंशारहित नगरपालिका, लागुपदार्थ दुर्व्यसन रहित नगरपालिकाको रूपमा स्थापित गर्न आवश्यक तयारी गरिने छ ।
- ८१ मधेश प्रदेश सरकारबाट स्वीकृत दलित सशक्तिकरण ऐन, २०७६ को कार्यान्वयन गर्न विशेष प्रवन्ध मिलाइने छ ।

- ८२ विभिन्न समुदायको रैथाने सीप तथा परम्परागत मौलिक पेशा व्यवसायको संरक्षणमा जोड दिइने छ। यसका साथै युवा तथा विपन्न समुदायका लागि सिलाइ, बुनाइ, खाद्य परिकार, कपाल कटाइ, डकर्मी, सिकर्मी, च्याउ खेती, सौन्दर्यकला, मोवाइल तथा टेलिभिजन मर्मत जस्ता स्व रोजगारमूलक तालिमहरू सञ्चालन गरिने छ।
- ८३ राज्यको प्रशासनिक क्षेत्रमा प्रवेश गर्न प्रोत्साहन तथा क्षमता विकासका लागि लोक सेवा आयोग लगायत प्रतिस्पर्धाका लागि तयारी कक्षाहरू सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- ८४ गरिब तथा विपन्न, दलित, आदिवासी जनजाति, एकल तथा अपांगता भएका महिला, वन्चितीमा परेका सबै समुदायका महिलाहरूको आयआर्जन, क्षमता विकास र सशक्तिकरण गर्ने गरी आर्थिक सामाजिक विकासका कार्य संचालन गरिने छ ।
- ८५ बालविवाहलाई निरुत्साहित गर्न चेतनामुलक, निरोधात्मक दण्डात्मक तरिका अपनाउने नीति लिई यसमा सामुदायिक प्रहरी, युवा तथा सामाजिक संघ सस्थासँग सहकार्य गरिने छ ।
- ८६ सर्लाही जिल्लाको सदरमुकाम समेत रहेको यस नगरपालिकामा अन्य स्थानबाट घरजग्गा खरिद गरी बसोबास गरिरहेका नगरबासी समुदाय र बस्तीलाई पनि उत्तिकै महत्व दिइने छ ।

१० निजी व्यवसाय सहकारी तथा आर्थिक क्रियाकलाप

- ८७ सहकारी तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई एकल वा सामुहिक लगानिमा सामाजिक उत्तरदायित्व बहन गराउने योजना संचालन गर्न तथा उत्पादनमुखी गतिविधी गर्न प्रोत्साहित गरिने छ ।
- ८८ प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम अन्तरगत उत्पादनमूलक क्षेत्रमा परिचालन गरी रोजगारीको अवसर दिइनेछ । बेरोजगार व्यतिलाई रोजगार प्रणालीमा सूचिकृत गरिने छ ।
- ८९ नगरपालिका भित्र सञ्चालित घरेलु तथा साना उद्योग व्यवसायहरूलाई नगरपालिकामा दर्ता अनिवार्य गरिने छ ।
- ९० नगरबासीलाई नगरपालिकामा कर तिर्न कर सचेतना अभियान सञ्चालन गर्ने तथा घर घरमा कर उठाउन विशेष समूह परिचालन गरिने छ । समय मै कर तिर्ने करदातालाई निश्चित प्रतिशत कर छुटको व्यवस्था मिलाइने छ ।

११ सहकार्य र साझेदारी

- ९१ सर्लाही जिल्लाका अन्य स्थानीय तहहरूसँगको समन्वय, सहकार्य र सहसम्बन्ध प्रवर्धन गरिने छ ।
- ९२ नगरपालिकाको बारूण यन्त्रलाई साझेदारीमा सञ्चालन गर्ने सम्भावनाको खोजी गरी यस क्षेत्रको साझा विपद व्यवस्थापन साधनका रूपमा परिचालन गर्न पहल गरिने छ ।
- ९३ नगरपालिकाको समृद्धि र विकासका लागि भगिनी शहरहरूसँगको सम्बन्ध विकास गर्न पहल गरिने छ ।
- ९४ यस नगरपालिकाको मौलिक सिप, संस्कृति र अनुभवहरूको आदान-प्रदान गर्न सरकारी, सहकारी, तथा निजी क्षेत्र र विकास

साझेदार सस्थासँग सहकार्य र साझेदारी गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

१२ मितव्ययी प्रशासन तथा सुशासन

- ९५ मलंगवा नगरपालिकाको राजश्व सुधार कार्ययोजना लागु गरिने छ । हालसम्म कायम रहेका पोखरी पसल कवल बजार बसपार्क लगायतका ठेक्का प्रक्रियालाई व्यवस्थित गरिने छ ।
- ९६ नगरपालिकाबाट उपप्रमुखको अध्यक्षतामा गरिने न्याय सम्पादन कार्यलाई न्यायिक इजलास कक्षको निर्माण समेत गरी थप सुदृढ बनाइने छ ।
- ९७ नगरपालिकाको सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्भेक्षण प्रतिवेदन स्वीकृत गरी लागु गरिने छ । यसबाट नगरपालिकाको सेवा प्रवाहलाई चुस्त, जनउत्तरदायी, मितव्ययी र उत्पादनमूलक बनाउन मद्दत मिल्ने विश्वास लिइएको छ ।
- ९८ कर्मचारीहरूको मनोवल उच्च बनाउन र वृत्ति विकास गर्न अल्पकालिन तालिमहरूको व्यवस्था मिलाइने छ । साथै कार्य सम्पादनमा उत्कृष्ट कर्मचारीलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
- ९९ लामो समय नगरपालिकाको सेवामा रही कर्मचारी सेवा निवृत्त हुँदा तत्काल सुविधा विहिन बन्नु पर्ने अवस्थाको अन्त्य गर्न योगदानमा आधारित कर्मचारी कल्याण कोष स्थापना गरिने छ ।
- १०० मलंगवामा विभिन्न क्षेत्रमा कृयाशिल राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थालाई आफ्नो बजेट तथा कार्यक्रम पेश गरी नगरपालिकाको स्विकृति लिन अनिवार्य गरिने छ ।

- नगरपालिकाको वार्षिक बजेटमा गैर सरकारी संस्थाका कार्यक्रमलाई समावेश गरिने छ ।
- १०१ मलंगवा नगरपालिकाले आफ्ना गतिविधि सार्वजनिक गर्न थालनी गरेको हाम्रो मलंगवा प्यारो मलंगवा रेडियो कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ । साथै स्थानीय एफ.एम रेडियोहरु मार्फत समेत प्रसारण गर्ने प्रवन्ध मिलाइने छ ।
- १०२ कर्मचारीको कार्य सम्पादन करार तथा समय समयमा कार्य सम्पादन समीक्षा गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ । साथै योग्य र इमान्दार कर्मचारीको नियमित बढुवालगायत वृत्ति विकास प्रणालीको संस्थागत प्रवन्ध गरिने छ ।
- १०३ नगरपालिकामा नगर रक्षा तथा विपद व्यवस्थापन इकाइ स्थापना गरी नगरपालिकाको आफ्नै नगर प्रहरीको व्यवस्था गरिने छ ।
- १०४ विगतमा यस नगरपालिका क्षेत्रमा स्थापना भई सञ्चानमा रहेका र पछि अन्य क्षेत्रमा स्थानान्तरण भएका संस्था तथा व्यवसायहरु खोजी गरी नगर क्षेत्रमा पुनरस्थापना गर्न पहल गरिने छ ।

१३ समग्र सोच र बजेट प्रस्ताव

- १०५ गुणस्तरीय आर्थिक, सामाजिक, पुर्वाधार र संस्थागत क्षमता विकासका माध्यमबाट समृद्ध मलंगवा निर्माण गर्ने नगरपालिकाको लक्ष्यलाई नीति तथा कार्यक्रम मार्फत् समेट्ने प्रयास गरिएको छ ।

१०६ यस नीति तथा कार्यक्रमलाई आर्थिक वर्ष २०८०।८१ को बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाको मूल आधार मानी बजेट विनियोजन गरिने छ ।

१०७ आर्थिक वर्ष २०८०।८१ का लागि नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र आन्तरिक स्रोतसमेत गरी कुल रू. ५५ करोड ४८ लाख ६१ हजार अनुमानित बजेट प्रस्ताव गर्दछु ।

अन्त्यमा, मलंगवा नगरपालिकालाई स्थानीय आवश्यकता र जनअपेक्षा अनुरूप प्रभावकारी, सशक्त र जन उत्तरदायी स्थानीय सरकारका दिशामा अग्रसर बनाउन सहयोग प्राप्त भएको छ । यस क्रममा म नेपाल सरकार, मधेश प्रदेश सरकार, सहयोगी जनप्रतिनिधिहरू, निजी क्षेत्र, विकास साझेदारहरू, नागरिक समाज, सञ्चार जगत, सामाजिक संघसंस्थाहरू, सुरक्षाकर्मी, अन्तर्राष्ट्रिय समुदाय, नगरवासी, वुद्धिजीवी, शिक्षक तथा राष्ट्र सेवक कर्मचारी वर्गमा हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु । आगामी दिनमा पनि नगरपालिकाको वृहतर हितका लागि सबैको अझ दरिलो साथ, सहयोग र सहकार्य निरन्तर रहि रहने अपेक्षा समेत गर्दछु । धन्यवाद । जय नेपाल।

मिति २०८० असार १०

श्री नागेन्द्र प्रसाद यादव
नगर प्रमुख